

اتاق بازرگانی
صنایع، معادن و کشاورزی
اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تحلیل گزارش طرح شاخص مدیران خرید

مهر ۱۴۰۴

مرکز پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع،

معادن و کشاورزی اصفهان

فهرست

- ۳..... خلاصه مدیریتی
- ۵..... معرفی شامخ
- ۵..... جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص مدیران خرید.....
- ۵..... جدول (۲): مؤلفه‌های موثر بر مقدار شاخص مدیران خرید.....
- ۶..... ۱- بررسی شامخ کل اقتصاد در ۷۲ ماهه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۶..... نمودار (۱): وضعیت شامخ کل اقتصاد از مهر ماه ۱۳۹۸ تا مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۷..... جدول (۳): شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۸..... نمودار (۲): وضعیت مؤلفه‌های شامخ کل اقتصاد (تعدیل فصلی نشده).....
- ۹..... نمودار (۳): وضعیت مؤلفه‌های شامخ کل اقتصاد (تعدیل فصلی شده).....
- ۱۰..... ۲- بررسی شامخ بخش صنعت در ۸۴ ماهه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۱۰..... نمودار (۴): وضعیت شامخ بخش صنعت از مهر ماه ۱۳۹۷ تا مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۱۱..... جدول (۴): شامخ بخش صنعت در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴.....
- ۱۲..... نمودار (۵): وضعیت شامخ بخش صنعت در مهر ماه طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴.....
- ۱۲..... نمودار (۶): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت (تعدیل فصلی نشده).....
- ۱۳..... نمودار (۷): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت (تعدیل فصلی شده).....
- ۱۴..... ۳- وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت در مهرماه ۱۴۰۴.....
- ۱۴..... جدول (۵): شامخ زیربخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده).....
- ۱۵..... جدول (۶): رتبه بندی شامخ زیربخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده).....

خلاصه مدیریتی

شاخص مدیران خرید (شامخ) به‌عنوان یکی از ابزارهای معتبر پایش کوتاه‌مدت فعالیت‌های اقتصادی، تصویری به‌روز از وضعیت چرخه تولید، تقاضا، فروش و انتظارات فعالان اقتصادی ارائه می‌کند. نتایج مهر ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که اقتصاد ایران همچنان در وضعیت رکودی قرار دارد، به‌طوری که شامخ کل اقتصاد پس از تعدیل فصلی به ۴۷.۴ رسیده و زیر محدوده مرزی ۵۰ قرار گرفته است. بررسی ترکیب شاخص بیان می‌کند که این رکود صرفاً ناشی از ضعف تقاضا نیست، بلکه نشانه‌های آشکاری از محدودیت سمت عرضه نیز وجود دارد. مهم‌ترین مؤلفه‌های مؤثر بر این محدودیت، کاهش موجودی مواد اولیه (عدد ۴۷.۱) و افت به‌کارگیری نیروی انسانی (۴۴.۵) هستند که هر دو زیر مرز ۵۰ قرار دارند و نشان می‌دهند بنگاه‌ها هم در تأمین نهاده و هم در ظرفیت عملیاتی با فشار مواجه‌اند. با وجود این شرایط، رشد «سرعت انجام و تحویل سفارش» و بهبود «انتظارات فعالان اقتصادی نسبت به ماه آینده» تاحدی از چشم‌انداز مثبت‌تر در افق کوتاه‌مدت حکایت دارد.

در مقابل، بخش صنعت در مهر ۱۴۰۴ رفتار متفاوتی از کل اقتصاد نشان داده است. شامخ صنعت پس از تعدیل فصلی به ۵۳.۴ رسیده و وارد محدوده رونق شده است. این رقم بالاترین مقدار ثبت‌شده طی یک سال گذشته است و نشان می‌دهد بخش صنعت توانسته در برابر رکود عمومی اقتصاد، بخشی از ظرفیت تولید خود را تقویت کند. رشد چشمگیر «میزان تولید» و «میزان سفارشات جدید» که به ترتیب به ۵۴ و ۵۷.۸ رسیده‌اند، مؤید افزایش تقاضای مؤثر داخلی و احیای فعالیت تولیدی است. همچنین بهبود «میزان فروش» نشان می‌دهد که بازار داخلی، محرک اصلی رونق نسبی صنعت در این ماه بوده است. با این حال، استمرار پایین بودن «موجودی مواد اولیه»، و تثبیت سطوح بالای «قیمت خرید مواد اولیه» (۷۷.۳)، نشان می‌دهد فشارهای هزینه‌ای و ریسک‌های زنجیره تأمین همچنان پابرجاست و می‌تواند تداوم رونق را تهدید کند. کاهش صادرات نیز تأکید می‌کند که صنایع بیشتر بر بازار داخلی تکیه کرده‌اند و در شرایط ناپایدار تجارت خارجی، با احتیاط بیشتری عمل می‌کنند.

ارزیابی عملکرد ۱۲ زیربخش صنعت در مهر ۱۴۰۴ تصویری نامتوازن از ساختار تولید کشور ارائه می‌دهد. «ماشین‌سازی و لوازم خانگی» با مقدار ۶۸.۱ بالاترین سطح رونق در شامخ کل فعالیت را ثبت کرده و در اغلب مؤلفه‌ها از جمله میزان تولید، سفارشات و فروش عملکرد برجسته‌ای داشته است. در مقابل «صنایع فرآورده‌های نفت و گاز» با مقدار ۴۱.۹ یکی از عمیق‌ترین وضعیت‌های رکودی را تجربه کرده و در مؤلفه‌های میزان تولید، سفارشات، استخدام و فروش یکی از ضعیف‌ترین عملکردها را دارد.

از سوی دیگر، افزایش کم‌سابقه قیمت خرید مواد اولیه در صنایع نساجی (عدد ۱۰۰) و سطوح بالای قیمت نهاده‌ها در اغلب بخش‌ها، نشان‌دهنده ادامه تورم ناشی از فشار هزینه‌ای است که می‌تواند مانع تثبیت رونق صنعتی شود. همچنین پایین بودن «موجودی محصول نهایی» در برخی بخش‌ها برای نمونه در نساجی (۲۵) نشان‌دهنده نگرانی بنگاه‌ها نسبت به پایداری تقاضاست. با وجود این، «انتظارات تولید در ماه آینده» در اکثر زیربخش‌ها بالاتر از محدوده مرزی ۵۰ بوده و امیدواری مدیران بنگاه‌ها به رشد کوتاه‌مدت را تقویت می‌کند.

در مجموع شامخ مهر ۱۴۰۴ تصویری دوگانه از اقتصاد ایران ارائه می‌کند: رکود در سطح اقتصاد کلان و رونق نسبی در بخش صنعت. این دوگانگی نشان‌دهنده آن است که موتور رشد فعلاً در صنایع داخلی فعال است اما این رونق تا حد زیادی

شکونده بوده و تحت تأثیر سه ریسک اصلی قرار دارد:

۱- تورم شدید نهاده‌های تولید و نوسانات قیمت‌ها

۲- کاهش موجودی مواد اولیه و محدودیت نقدینگی

۳- افت صادرات و وابستگی بیشتر به تقاضای داخلی

پایداری رونق صنعتی مستلزم سیاست‌هایی برای تثبیت عرضه (نهاده‌ها، انرژی و نرخ ارز)، تقویت تقاضای مؤثر، و تسهیل دسترسی بنگاه‌ها به بازارهای صادراتی است. در غیر این صورت، فاصله میان عملکرد صنعت و رکود اقتصاد کلان احتمالاً پایدار نمی‌ماند و می‌تواند به تعدیل چرخه تولید منجر شود.

معرفی شامخ

شامخ که مخفف شاخص مدیران خرید PMI^۱ می‌باشد، بینش آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. این شاخص برای حدود ۲۹,۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. در ادامه در جدول شماره (۱) توضیح می‌دهیم که مقادیر این شاخص معرف چه مفهومی هستند.

جدول (۱): توضیح مقادیر کمی شاخص مدیران خرید

شرح	مقدار	توضیحات
حداکثر میزان ممکن	۱۰۰	شرایط رونق کامل در اقتصاد کلان
حداقل میزان ممکن	صفر	شرایط رکودی در اقتصاد کلان
مقدار متوسط	۵۰	محدوده مرزی اقتصاد کلان (نه رونق نه رکود)
شامخ کل اقتصاد مهر ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)	۴۷.۴	شرایط رکود
شامخ صنعت مهر ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)	۵۳.۴	شرایط رونق

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه مورد توجه قرار گرفته می‌گیرد که در جدول شماره (۲) معرفی می‌شوند.

جدول (۲): مؤلفه‌های موثر بر مقدار شاخص مدیران خرید

مؤلفه‌های اصلی	وزن	مؤلفه‌های کمکی
میزان تولید محصول یا ارائه خدمت	٪۲۵	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده
میزان سفارشات جدید مشتریان	٪۳۰	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل
سرعت انجام و تحویل سفارش	٪۱۵	میزان صادرات کالا یا خدمات
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	٪۱۰	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	٪۲۰	مصرف حامل‌های انرژی
		میزان فروش کالاها یا خدمات
		انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

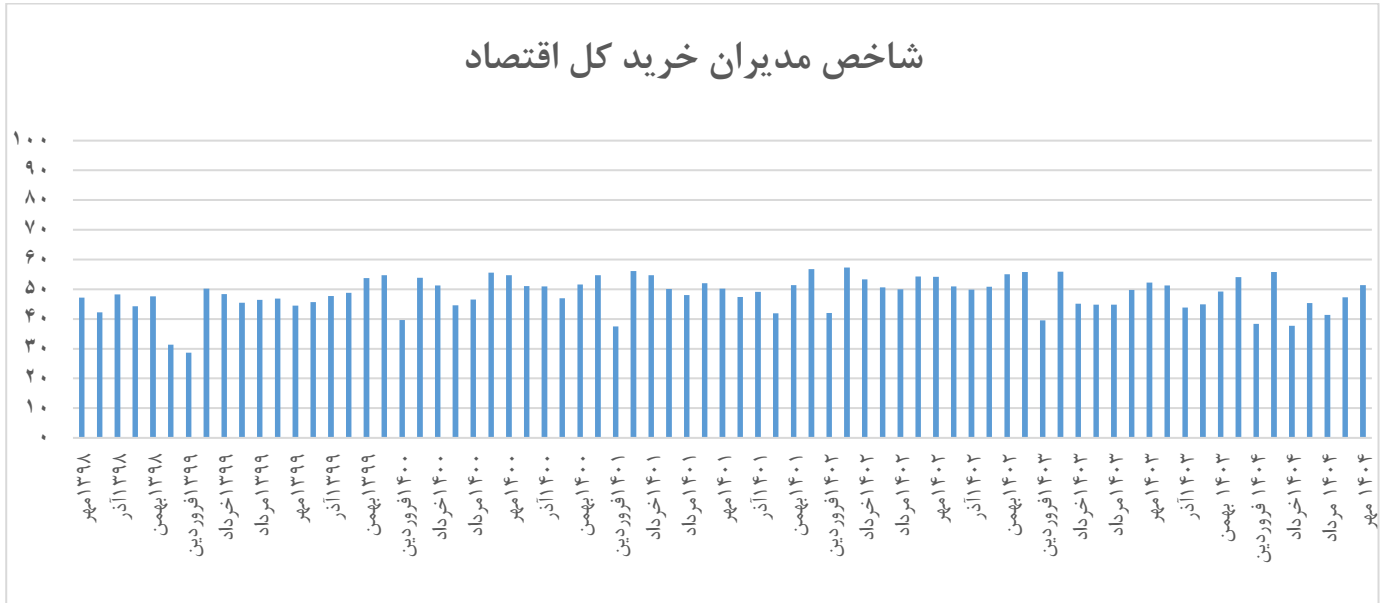
^۱ Purchasing Managers' Index

۱- بررسی شاخص کل اقتصاد در ۷۲ ماهه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴

وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) از مهر ۱۳۹۸ تا مهر ۱۴۰۴ در نمودار (۱) گزارش شده است. بر اساس این نمودار میانگین عدد شاخص کل اقتصاد (فصلی نشده) در ایران طی این بازه زمانی برابر ۴۹.۳۱ بوده است که نشان‌دهنده شرایط رکودی اقتصاد می‌باشد.

نمودار (۱): وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد از مهر ۱۳۹۸ تا مهر ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

آخرین نظرسنجی انجام شده توسط مرکز پژوهش‌های اتاق ایران، نشان می‌دهد که شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در مهر ماه ۱۴۰۴ معادل ۵۱.۴ محاسبه شده است و پس از تعدیل فصلی برای مهر ماه ۱۴۰۴ معادل ۴۷.۴ برآورد شده است که حاکی از تداوم وضعیت رکود شاخص مدیران خرید کل اقتصاد ایران است.

در محاسبه شاخص مدیران خرید ۱۲ مولفه میزان تولید محصول یا ارائه خدمت، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده، موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل، میزان صادرات کالا یا خدمات، قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده، مصرف حامل‌های انرژی، میزان فروش کالاها یا خدمات و انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده مورد توجه قرار گرفته است.

جدول (۳): شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده ^۱			تعدیل فصلی نشده			شاخص	
مهر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	مهر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴		
۴۷.۴	۴۵.۵	۴۵.۳	۵۱.۴	۴۷.۳	۴۱.۴	شامخ کل اقتصاد	مولفه های اصلی
۴۷.۶	۴۵.۳	۴۴.۰	۵۶.۲	۴۸.۴	۳۶.۸	میزان تولید محصول یا ارائه خدمات	
۴۶.۲	۴۳.۰	۴۲.۳	۵۱.۵	۴۶.۴	۳۵.۴	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۵۳.۵	۴۹.۴	۴۸.۵	۵۶.۳	۵۱.۴	۴۸.۹	سرعت انجام و تحویل سفارش	
۴۷.۱	۴۳.۵	۴۵.۱	۴۵.۲	۴۱.۴	۴۴.۲	موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	
۴۴.۵	۴۷.۵	۴۹.۲	۴۴.۷	۴۷.۵	۴۹.۰	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۸۵.۶	۷۸.۲	۷۶.۳	۸۵.۶	۷۸.۲	۷۶.۳	قیمت مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	مولفه های کمکی
۵۰.۹	۴۸.۱	۵۲.۴	۵۰.۹	۴۸.۲	۵۲.۴	موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای در حال تکمیل	
۴۳.۶	۴۴.۹	۴۲.۸	۴۶.۲	۴۸.۶	۴۰.۰	میزان صادرات کالا یا خدمات	
۶۴.۹	۵۸.۵	۵۴.۶	۶۸.۰	۵۸.۵	۵۴.۶	قیمت محصولات تولیدشده و خدمات ارائه شده	
۵۰.۰	۵۱.۸	۴۵.۲	۵۰.۰	۴۵.۱	۴۱.۳	مصرف حامل‌های انرژی	
۴۸.۰	۵۲.۱	۴۸.۱	۵۱.۶	۵۳.۸	۴۲.۷	میزان فروش کالاها یا خدمات	
۵۴.۱	۳۸.۴	۴۶.۵	۵۸.۲	۳۹.۸	۵۰.۹	انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	

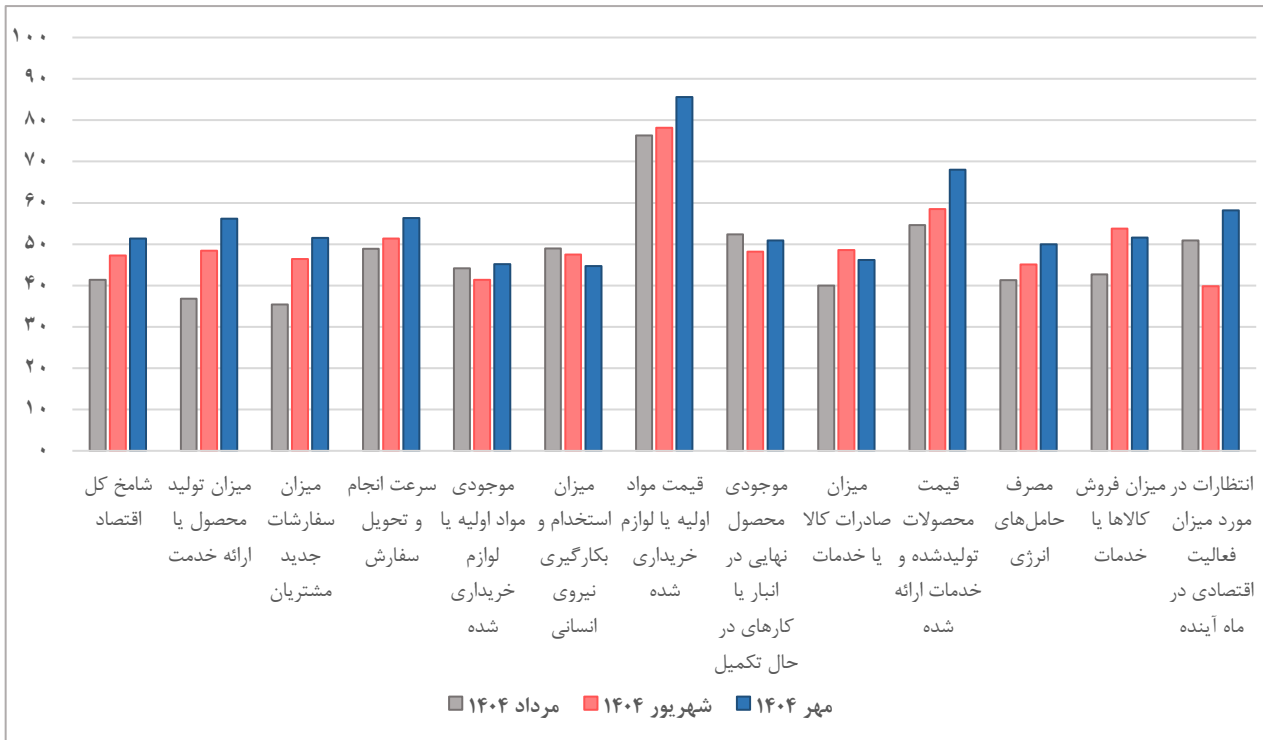
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

^۱ تعدیل فصلی یا فصل‌زدایی یک روش آماری برای حذف مولفه فصلی یک سری زمانی است و معمولاً زمانی انجام می‌شود که بخواهیم روند و انحرافات چرخه‌ای از روند یک سری زمانی را مستقل از مؤلفه‌های فصلی آن تحلیل کنیم. مؤلفه فصلی بخشی از یک سری زمانی است که در آن داده‌ها تغییرات منظم و قابل پیش‌بینی را که منطبق بر فواصل زمانی تقویمی منظم و دارای الگوی تکراری (مانند ماه‌ها یا سال مالی) است، تجربه می‌کنند.

در نمودار ۲ و ۳ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) کل اقتصاد به تفکیک مولفه‌های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

نمودار (۲): وضعیت مولفه‌های شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

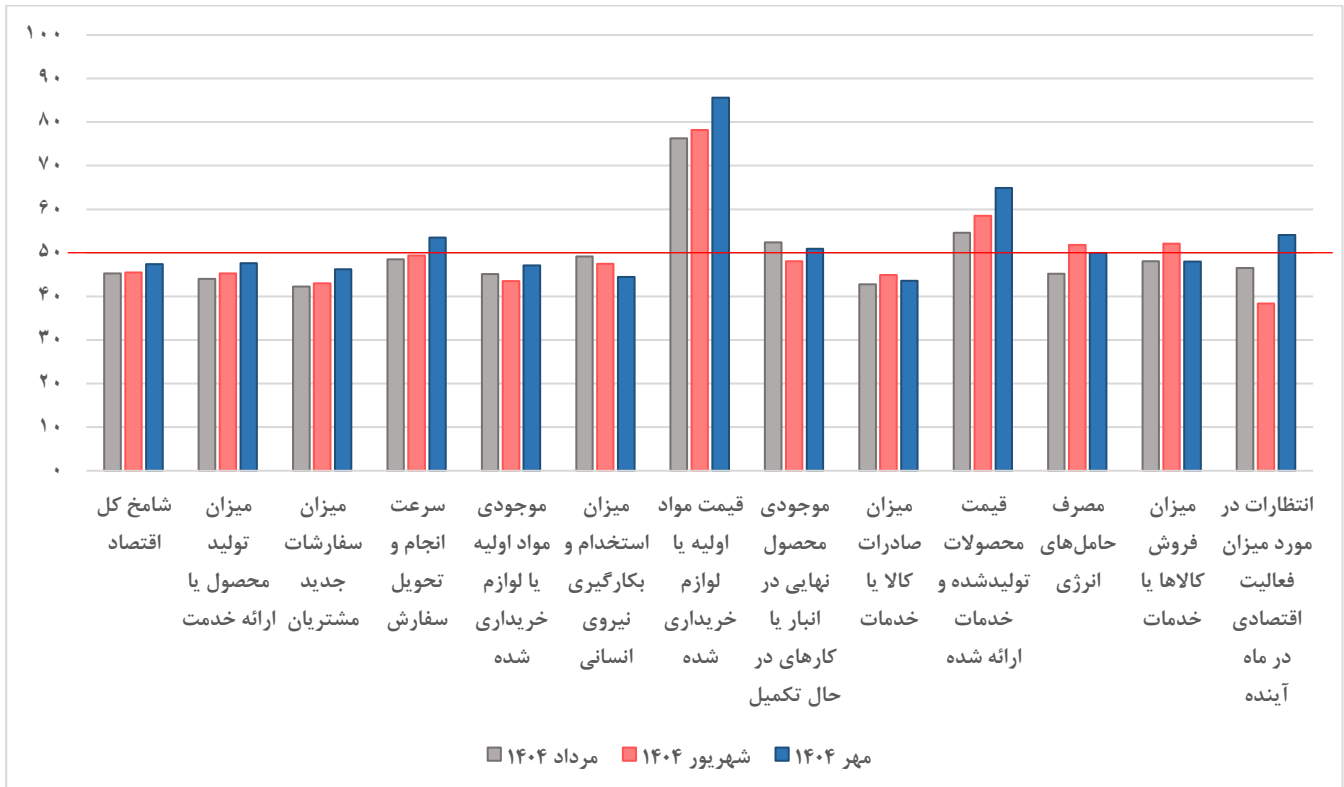
بر اساس نمودار ۳ که در صفحه بعد ملاحظه می‌شود :

نمودار شامخ اقتصاد کل در مهر ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که در بین مولفه‌های اصلی، تنها مولفه «سرعت انجام و تحویل سفارش» که معادل ۵۳.۵ برآورد شده است با کمی افزایش نسبت به ماه گذشته در وضعیت رونق قرار دارد. همچنین مولفه «میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی» با مقدار ۴۴.۵ نسبت به ماه گذشته کاهش داشته است و همچنان در وضعیت رکود باقی مانده است که بیانگر کمبود نیروی کار متخصص در بازار کار است.

در مقابل، مؤلفه‌هایی که در محدوده بالای ۵۰ دیده می‌شوند مربوط به «قیمت مواد اولیه» و «قیمت محصولات تولید شده» است. مؤلفه‌هایی که افزایش آن‌ها نه نشانه رونق، بلکه بیانگر افزایش هزینه‌ها و فشار تورمی بر تولیدکنندگان است. با وجود این شرایط، مؤلفه «انتظارات در مورد فعالیت اقتصادی در ماه آینده» بهبود داشته و بالای محدوده مرزی ۵۰ قرار گرفته است، که نشان می‌دهد فعالان اقتصادی به آینده نزدیک تا حدی امیدوار شده‌اند.

نمودار (۳): وضعیت مولفه‌های شامخ کل اقتصاد در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

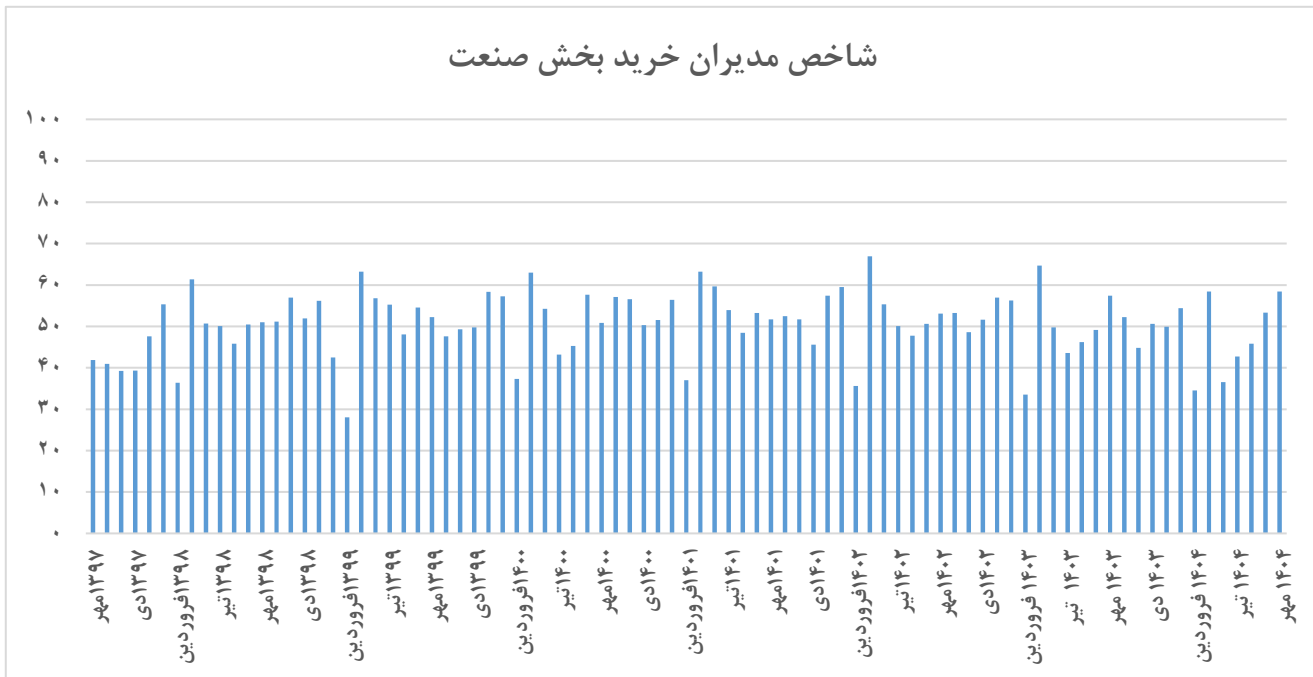
منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

۲- بررسی شاخص بخش صنعت در ۸۴ ماهه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴

وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت (تعدیل فصلی نشده) از مهر ۱۳۹۷ تا مهر ۱۴۰۴ در نمودار (۴) گزارش شده است. بر اساس این نمودار میانگین عدد شاخص در ایران طی این بازه زمانی برابر ۵۰.۱۵ بوده است که در محدوده خنثی ۵۰ قرار دارد.

نمودار (۴): وضعیت شاخص مدیران خرید (شاخص) بخش صنعت از مهر ۱۳۹۷ تا مهر ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

جدول (۴) که در صفحه بعد ملاحظه می‌شود نتایج آخرین نظرسنجی انجام شده در خصوص شاخص مدیران خرید (شاخص) در بخش صنعت را نشان می‌دهد. شاخص مدیران خرید در این بخش در مهر ماه ۱۴۰۴، معادل ۵۸.۴ محاسبه شده است که نسبت به ماه قبل (۵۳.۳) افزایش داشته است. پس از تعدیل فصلی برای مهر ماه ۱۴۰۴ معادل ۵۳.۴ برآورد شده است و نسبت به ماه گذشته (۵۰.۶) بهبود داشته است و بیشترین میزان طی یک سال گذشته (مهر ۱۴۰۳ معادل ۵۴.۵) را به ثبت رسانده است.

در محاسبه شاخص مدیران خرید بخش صنعت ۱۲ مؤلفه میزان تولید محصولات، میزان سفارشات جدید مشتریان، سرعت انجام و تحویل سفارش، موجودی مواد اولیه خریداری شده، میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، قیمت خرید مواد اولیه، موجودی محصول نهایی در انبار، میزان صادرات کالا، قیمت محصولات تولیدشده، مصرف حامل‌های انرژی، میزان فروش محصولات و انتظارات تولید در ماه آینده مورد توجه قرار گرفته است.

جدول (۴): شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴

تعدیل فصلی شده			تعدیل فصلی نشده			شاخص	
مهر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	مهر ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴		
۵۳.۴	۵۰.۶	۴۸.۸	۵۸.۴	۵۳.۳	۴۵.۸	شامخ کل صنعت	مؤلفه های اصلی
۵۴.۰	۵۳.۵	۴۹.۵	۶۲.۴	۵۷.۶	۴۳.۷	میزان تولید محصولات	
۵۷.۸	۴۹.۰	۴۷.۴	۶۲.۶	۵۴.۶	۴۳.۷	میزان سفارشات جدید مشتریان	
۵۶.۰	۵۷.۴	۵۲.۸	۶۰.۲	۵۸.۳	۴۹.۸	سرعت انجام و تحويل سفارش	
۴۳.۹	۴۴.۰	۴۶.۵	۴۴.۸	۴۴.۳	۴۶.۳	موجودی مواد اولیه خریداری شده	
۴۸.۹	۴۷.۴	۴۸.۳	۵۲.۷	۴۶.۵	۴۸.۰	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	
۷۷.۳	۷۷.۳	۷۷.۷	۸۷.۴	۸۶.۱	۸۱.۶	قیمت خرید مواد اولیه	
۴۷.۸	۴۷.۶	۵۰.۲	۵۰.۵	۴۹.۰	۵۱.۱	موجودی محصول نهایی در انبار	
۴۷.۸	۴۹.۰	۴۸.۶	۴۷.۷	۵۰.۲	۴۷.۴	میزان صادرات کالا	
۶۷.۳	۶۴.۰	۵۶.۷	۶۷.۳	۶۴.۰	۵۶.۷	قیمت محصولات تولیدشده	
۵۰.۶	۵۴.۵	۵۰.۶	۵۲.۵	۵۳.۶	۴۵.۹	مصرف حامل‌های انرژی	
۵۵.۲	۵۱.۵	۴۸.۷	۶۲.۰	۵۳.۳	۴۳.۰	میزان فروش محصولات	
۶۰.۵	۵۰.۳	۵۳.۸	۶۲.۲	۵۳.۰	۵۶.۴	انتظارات تولید در ماه آینده	

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

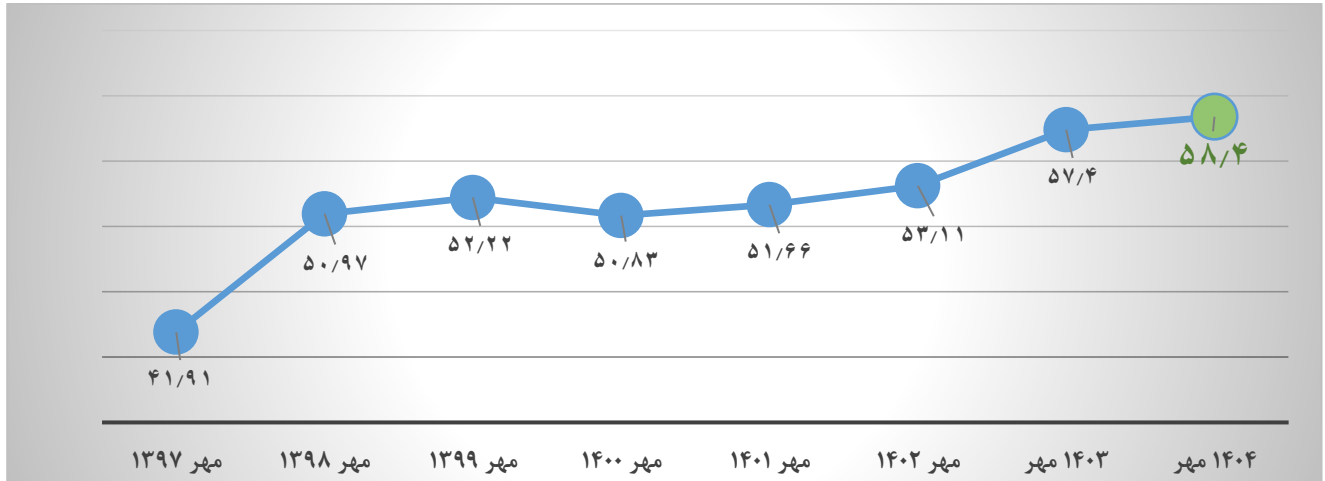
بر اساس نمودار (۵) که در صفحه بعد ملاحظه می‌شود:

روند هشت ساله شامخ صنعت (تعدیل فصلی نشده) نشان می‌دهد شاخص در مهر ۱۴۰۴ با مقدار ۵۸.۴ به بالاترین سطح خود رسیده و نسبت به سال قبل نیز بهبود یافته است. صنعت از رکود در سال ۱۳۹۷ وارد مسیر رونق شد و از سال ۱۴۰۱ به بعد با عبور پایدار از محدوده مرزی ۵۰، الگوی رشد تدریجی را تجربه کرده است. افزایش پیوسته شاخص از مقدار ۵۳.۱ در ۱۴۰۲ به ۵۷.۴ در ۱۴۰۳ و

سپس ۵۸.۴ در ۱۴۰۴ بیانگر تقویت سفارشات، تولید و اعتماد فعالان صنعتی است. این روند نشان می‌دهد بخش صنعت به نسبت از رکود خارج شده، اما تداوم آن به کنترل هزینه‌ها و حمایت از تقاضای مؤثر وابسته است.

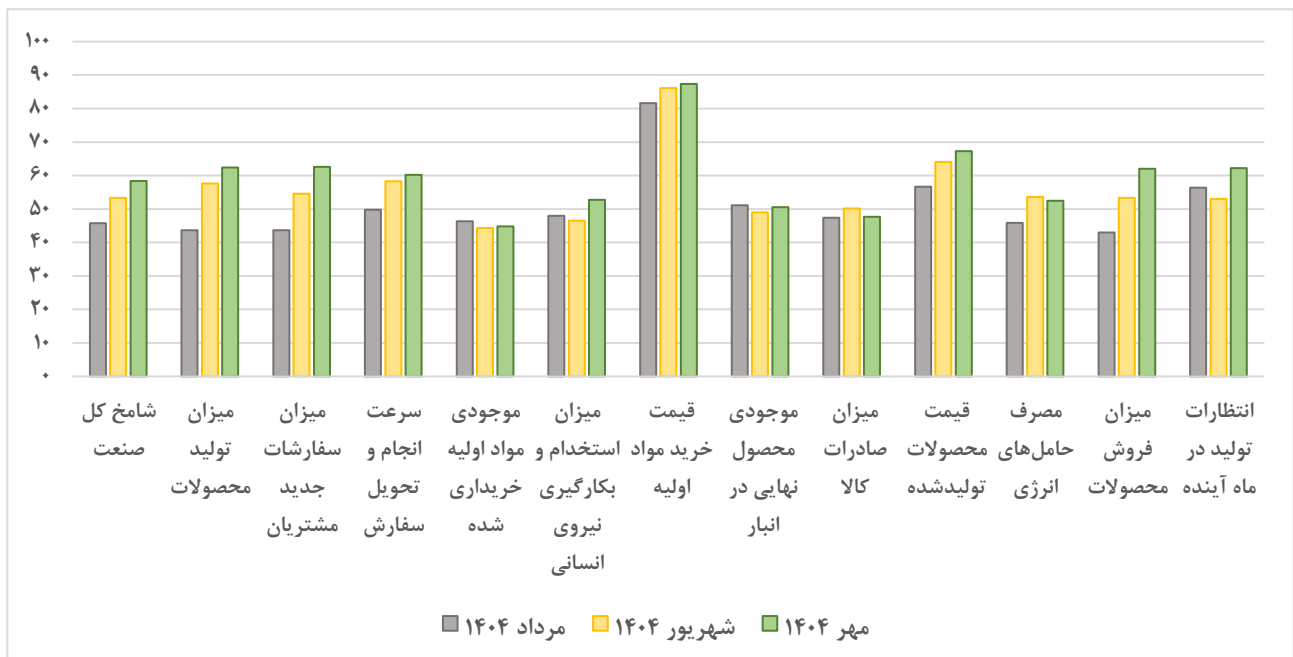
نمودار (۵): وضعیت شاخص مدیران خرید بخش صنعت در مهر ماه طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

در نمودار ۶ و ۷ وضعیت شاخص مدیران خرید (شامخ) بخش صنعت به تفکیک مؤلفه‌های اصلی و کمکی به صورت تعدیل فصلی نشده و تعدیل فصلی شده گزارش شده است.

نمودار (۶): وضعیت مؤلفه‌های شامخ بخش صنعت در سه ماه منتهی به مهر ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی نشده)

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

۳- وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت

وضعیت شاخص مدیران خرید در زیر بخش‌های صنعت (تعدیل فصلی شده) در تاریخ مهر ماه ۱۴۰۴ بر اساس مولفه‌های ۱۲ گانه در جدول (۵) گزارش شده است.

جدول (۵): شاخص مدیران خرید (شامخ) زیربخش‌های صنعت مهر ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

شاخص	صنایع غذایی	صنایع نساجی	پوشاک و چرم	چوب، کاغذ و مبلمان	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع شیمیایی	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	ماشین سازی و لوازم خانگی	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	سایر صنایع
شامخ کل فعالیت	۵۲.۶	۶۰.۴	۵۱.۶	۶۲.۹	۴۱.۹	۵۳.۱	۵۷.۶	۵۹.۲	۴۶.۴	۶۸.۱	۵۴.۱	۴۸.۲
مقدار تولید محصولات	۵۳.۲	۵۷.۴	۴۹.۳	۵۱.۴	۳۸.۱	۵۲.۹	۶۲.۹	۵۸.۱	۴۸.۲	۸۲.۲	۵۳.۸	۴۶.۷
میزان سفارشات جدید	۵۶.۶	۶۹.۷	۵۴.۷	۷۷.۷	۴۱.۳	۵۸.۷	۵۸.۴	۷۰.۸	۴۴.۷	۷۲.۵	۶۴.۵	۴۳.۷
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۲.۳	۵۵.۳	۵۷.۴	۶۳.۸	۵۳.۸	۵۵.۲	۵۵.۹	۵۳.۶	۵۱.۶	۶۱.۹	۵۴.۶	۴۶.۷
موجودی مواد اولیه	۳۶.۸	۳۱.۳	۴۲.۹	۶۳.۸	۳۲.۴	۳۷.۹	۵۹.۸	۴۵.۸	۴۳.۸	۵۴.۸	۴۶.۳	۵۰.۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۳.۸	۶۸.۸	۵۰.۰	۵۳.۸	۴۳.۶	۵۱.۱	۵۰.۰	۵۴.۲	۴۴.۳	۵۵.۳	۴۶.۷	۵۷.۱
قیمت خرید مواد اولیه	۹۳.۸	۱۰۰	۸۹.۳	۸۸.۵	۷۰.۶	۷۸.۵	۹۴.۱	۸۷.۵	۷۳.۷	۷۵.۴	۸۸.۳	۷۸.۶
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۵.۴	۲۵.۰	۴۲.۹	۴۶.۲	۵۵.۹	۳۵.۲	۵۵.۹	۶۲.۵	۵۸.۸	۵۴.۸	۳۰.۰	۵۷.۱
میزان صادرات کالا	۵۲.۹	۴۷.۰	۳۴.۰	۴۱.۸	۳۷.۵	۴۷.۸	۴۸.۲	۴۱.۷	۴۶.۵	۵۰.۰	۵۰.۹	۴۸.۷
قیمت محصولات تولیدشده	۶۱.۷	۸۱.۳	۸۲.۱	۶۵.۴	۷۳.۵	۶۸.۲	۸۲.۴	۵۸.۳	۵۸.۴	۶۹.۰	۶۴.۸	۵۵.۳
مصرف حامل‌های انرژی	۵۲.۰	۵۸.۶	۴۹.۱	۶۳.۲	۳۵.۴	۵۳.۱	۴۶.۹	۳۹.۷	۴۷.۳	۶۱.۱	۴۵.۶	۵۲.۳
میزان فروش محصولات	۵۹.۱	۵۰.۹	۵۴.۵	۶۶.۵	۴۰.۰	۵۷.۱	۵۵.۵	۶۴.۷	۴۷.۵	۷۵.۰	۵۴.۶	۴۴.۱
انتظارات تولید در ماه آینده	۵۵.۰	۷۴.۱	۵۰.۵	۶۷.۲	۵۰.۱	۵۸.۰	۷۳.۰	۶۳.۹	۵۶.۰	۶۴.۵	۴۸.۳	۴۲.۲

منبع: مرکز پژوهش و بررسی‌های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده‌های اتاق ایران

جدول (۶): رتبه بندی شامخ زیربخش های صنعت مهر ماه ۱۴۰۴ (تعدیل فصلی شده)

وضعیت شامخ در زیر بخش های صنعت (تعدیل فصلی شده) در مهر ماه ۱۴۰۴				
مقدار شاخص	بدترین رتبه	مقدار شاخص	بهترین رتبه	مولفه ها
۴۱.۹	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۶۸.۱	ماشین سازی و لوازم خانگی	شامخ کل فعالیت
۳۸.۱	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۸۲.۲	ماشین سازی و لوازم خانگی	مقدار تولید محصولات
۴۱.۳	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۷۷.۷	چوب، کاغذ و مبلمان	میزان سفارشات جدید
۵۱.۶	صنایع فلزی	۶۳.۸	چوب، کاغذ و مبلمان	سرعت انجام و تحویل سفارش
۳۱.۳	صنایع نساجی	۶۳.۸	چوب، کاغذ و مبلمان	موجودی مواد اولیه
۴۳.۶	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۶۸.۸	صنایع نساجی	میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی
۷۰.۶	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۱۰۰	صنایع نساجی	قیمت خرید مواد اولیه
۲۵.۰	صنایع نساجی	۶۲.۵	صنایع کانی غیرفلزی	موجودی محصول نهایی در انبار
۳۴.۰	پوشاک و چرم	۵۲.۹	صنایع غذایی	میزان صادرات کالا
۵۸.۳	صنایع کانی غیرفلزی	۸۲.۴	صنایع لاستیک و پلاستیک	قیمت محصولات تولیدشده
۳۵.۴	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۶۳.۲	چوب، کاغذ و مبلمان	مصرف حامل های انرژی
۴۰.۰	صنایع فرآورده های نفت و گاز	۷۵.۰	ماشین سازی و لوازم خانگی	میزان فروش محصولات
۴۸.۳	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	۶۷.۸	صنایع نساجی	انتظارات تولید در ماه آینده

منبع: مرکز پژوهش و بررسی های اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان بر اساس داده های اتاق ایران

بررسی داده‌های جداول (۵) و (۶) شامخ زیربخش‌های صنعت در مهر ۱۴۰۴ نشان می‌دهد:

تصویر صنعت کشور نامتوازن است و شکاف میان بخش‌های در وضعیت رونق و بخش‌های گرفتار رکود، به‌وضوح قابل مشاهده است. در شاخص کل فعالیت، «ماشین‌سازی و لوازم خانگی» با مقدار ۶۸.۱ در شرایط رونق قرار دارد، در حالی که «صنایع فرآورده‌های نفت و گاز» با ۴۱.۹ عمیق‌ترین وضعیت رکودی را تجربه کرده‌اند. همین تفاوت چشمگیر در سایر مؤلفه‌ها نیز دیده می‌شود.

در بررسی مؤلفه‌های اصلی، داده‌ها نشان می‌دهد که زیربخش‌هایی مانند «ماشین‌سازی و لوازم خانگی» و «چوب، کاغذ و مبلمان» در چند مؤلفه کلیدی از جمله مقدار تولید محصولات، میزان سفارشات جدید مشتریان و سرعت انجام و تحویل سفارش، مقادیر بالاتر از ۵۰ ثبت کرده‌اند و عملاً موتور محرک صنعت محسوب می‌شوند. در مقابل، «صنایع فرآورده‌های نفت و گاز» در سه مؤلفه مقدار تولید محصولات، میزان سفارشات جدید و میزان استخدام و به‌کارگیری نیروی انسانی کمترین عملکرد را داشته و بیشترین نشانه‌های رکودی را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر، مؤلفه قیمت خرید مواد اولیه در اغلب بخش‌ها در سطح بسیار بالا قرار دارد و بیشترین مقدار آن در «صنایع نساجی» با مقدار ۱۰۰ مشاهده شده است که بیانگر تداوم تورم شدید نهاده‌های تولید و فشار شدید هزینه‌ای بر تولیدکنندگان است. همچنین پایین بودن مقادیر «موجودی محصول نهایی در انبار» در بخش‌هایی مانند «صنایع نساجی» با مقدار ۲۵ حاکی از نگرانی بنگاه‌ها نسبت به رکود بازار، ناپایداری فروش، نبود تعادل در بازار و ناپایداری تقاضاست. همچنین مؤلفه «انتظارات تولید ماه آینده» بالاترین مقدار را در صنایع نساجی (۷۴.۱) نشان می‌دهد که حکایت از اعتماد بیشتر فعالان این حوزه به آینده نزدیک دارد.